SVERIGES RIKSDAG

# Motion till riksdagen 2026/27:2208

**av Emma Brihall (C)**

# Nationell modell för mobila skolfrånvaroteam

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag till en nationell modell för mobila skolfrånvaroteam och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydliga och tidiga kriterier för när en elevs frånvaro ska leda till en samordnad insats och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en individuell plan för återgång till undervisning för elever med omfattande eller långvarig skolfrånvaro och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa samverkan mellan skola, elevhälsa, socialtjänst, hälso- och sjukvård samt vårdnadshavare i arbetet med problematisk skolfrånvaro och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationell uppföljning av insatser mot problematisk skolfrånvaro och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

Alla barn har rätt till utbildning. Ändå finns elever som under kortare eller längre perioder helt eller delvis försvinner från skolan. Skolfrånvaro innebär inte bara en risk för att eleven inte når kunskapsmålen utan kan också leda till isolering, psykisk ohälsa och en allt högre tröskel tillbaka till gemenskapen i skolan.

Frånvaro kan ha många orsaker, otrygghet i skolan, bristande anpassningar, psykisk ohälsa, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, mobbning eller svårigheter i familjens situation. Frånvaron ska tas på allvar oavsett om den är giltig eller ogiltig. Även en elev med anmäld sjukfrånvaro kan behöva omfattande stöd för att kunna följa undervisningen och återgå till skolan.

Det finns redan en skyldighet för skolan att utreda upprepad eller omfattande frånvaro. Trots det saknas ofta fungerande rutiner för samverkan mellan skola och socialtjänst. När elevens behov berör flera verksamheter riskerar barn och föräldrar att falla mellan stolarna. Centerpartiet vill därför skapa en nationell modell för mobila skolfrånvaroteam, som kan söka upp och stötta eleven innan frånvaron blir alltför stor.

Det behövs ett tydligt stöd mellan skolans ordinarie arbete och de situationer där frånvaron har hunnit bli så omfattande att elev och familj behöver samordnade insatser. Mobila skolfrånvaroteam bör kunna arbeta uppsökande och nära familjen, med utgångspunkt i elevens individuella situation.

Teamens uppgift ska inte vara att flytta ansvaret från skolan. Skolan och huvudmannen har fortsatt huvudansvaret för utbildningen och för att utreda frånvaron. Teamen ska i stället förstärka skolans arbete när behovet av samordning är stort och bidra med kompetens, kontinuitet och en väg in till andra stödinsatser.

Erfarenheter av dessa team visar att stöd ofta inleds i dialog med familjen och utifrån en kartläggning av frånvaron. Teamen kan arbeta både förebyggande och individuellt, bland annat genom att ta fram planer för elevens återgång till skolan. Arbetet kan behöva involvera både skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård.

Regeringen bör därför återkomma med förslag till en nationell modell som ger kommuner och huvudmän förutsättningar att organisera mobila skolfrånvaroteam. Modellen bör vara tillräckligt flexibel för att fungera i hela landet, även i mindre kommuner och i glesbygd. Den bör också utformas så att barnets bästa, integritet och rätt till stöd står i centrum.

I dag varierar rutinerna mellan huvudmän. Vissa har tydliga handlingsplaner där frånvaro vid en viss procentsats ska utredas, medan andra låter frånvaron fortgå om den anmäls av vårdnadshavaren.

Regeringen bör därför återkomma med förslag om nationella kriterier för när skolan ska initiera en samordnad bedömning och vid behov koppla in ett skolfrånvaroteam. Tröskeln ska vara en signal för handling, inte en automatisk åtgärd eller en ersättning för skolans ansvar att reagera tidigare när elevens situation kräver det.

För en elev som har varit borta länge räcker det sällan med uppmaningar om att komma tillbaka. Återgången behöver planeras stegvis, tillsammans med eleven och vårdnadshavarna. Planen bör ange vilka anpassningar och stödinsatser som behövs, vem som ansvarar för dem, när de ska följas upp och hur eleven successivt ska återgå till skolans gemenskap.

Planen kan exempelvis omfatta anpassad studietakt, förändringar i lärmiljön, kontakt med elevhälsan, en utsedd trygg vuxen, stöd i övergångar mellan hem och skola samt samordning med socialtjänst eller hälso- och sjukvård när det behövs. Utgångspunkten ska vara att eleven så långt som möjligt ska kunna delta i undervisningen tillsammans med andra elever. Distansundervisning kan i vissa fall vara en tillfällig del av en lösning, men får inte bli ett sätt att acceptera att en elev blir kvar i långvarig isolering.

Problematisk skolfrånvaro har ofta flera samverkande orsaker. Föräldrar ska inte behöva bära ansvaret ensamma eller behöva börja om från början varje gång barnet möter en ny verksamhet. Centerpartiet har tidigare pekat på behovet av bättre samverkan mellan

elevhälsa, BUP, hälso- och sjukvård och socialtjänst, eftersom ansvar i dag är fördelat mellan flera aktörer och sekretessregler kan försvåra en samlad bedömning.

Regeringen bör därför säkerställa att den nationella modellen omfattar tydliga former för samverkan, med respekt för gällande sekretess och elevens integritet. Vårdnadshavare ska involveras tidigt, samtidigt som barnets rätt att komma till tals och få stöd utifrån sina egna behov ska värnas.

För att kunna följa utvecklingen och se om insatserna når elever i tid behövs bättre nationell kunskap om skolfrånvaron. Riksdagen har tidigare tillkännagett att regeringen ska se över möjligheten att införa ett nationellt frånvaroregister.

Regeringen bör säkerställa att uppföljningen av mobila skolfrånvaroteam kan kopplas till nationell frånvarostatistik när ett sådant register finns på plats. Uppföljningen bör visa om insatserna når elever tidigt, om närvaron förbättras och om arbetssätten bidrar till en mer likvärdig skola i hela landet. Uppgifter ska hanteras med starkt skydd för den personliga integriteten.

*Emma Brihall (C)*